

Ředitel ND: PhDr. Ondřej Černý

Šéf činohry ND: Michal Dočekal

TISKOVÁ ZPRÁVA

Tracy Letts

SRPEN V ZEMI INDIÁNŮ

z originálu August in Osage County přeložil Julek Neumann

ČESKÁ PREMIÉRA 5. A 6. ČERVNA 2009 VE STAVOVSKÉM DIVADLE

Tracy Letts
SRPEN V ZEMI INDIÁNŮ

Hra o štěstí a neštěstí.

„Co si počít s životem v jeho druhé polovině?“

Přeložil: Julek Neumann
Režie: Michal Dočekal
Scéna: Martin Chocholoušek
Kostýmy: Katarína Hollá
Dramaturgie: Lenka Kolihová, Martin Urban
Hudba: Václav Havelka

Beverly, otec	Jan Kačer
Violet, matka	Kateřina Burianová
Barbara	Miluše Šplechtová
Bill, její muž	David Prachař
Ivy	Jaromíra Mílová
Karen	Sabina Králová
Mattie Fae, teta	Jana Preissová
Charlie, její muž	František Němec
Malej Charles	Vladimír Javorský
Johnna Monevata	Lucie Žáčková
Deon Gilbeau, šerif	David Matásek
Steve Heidebrecht	Igor Bareš
Jeann	Marie Doležalová j.h. / Lucie Polišínská j.h.

Fonetická spolupráce:	PhDr. Zdena Palková
Asistentka režie:	Eva Kaфуňková
Inspicient:	Milan Školník
Náповěda:	Zuzana Němečková

Tracy Letts je autorem u nás známým, byť jen jednou hrou – *Zabiják Joe*. Uvedla ji ovšem řada divadel. Přeložena byla do dvanácti jazyků. Letts ve Spojených státech patří dnes k nejznámějším a nejocenenějším autorům. Stejně tak ve světě je chápán jako přední současný americký dramatik. Narodil se 4. července 1965 ve městě Tulsa, stát Oklahoma. Ve dvaceti letech se přestěhoval do Chicaga a dalších jedenáct let pracoval ve Steppenwolf Theatre Company. Napsal celkem pět her. Za hru *Man from Nebraska* (*Muž z Nebrasky*) byl v roce 2004 nominován na Pulitzerovu cenu. Jeho hra *August in Osage County* (*Srpen v zemi indiánů*) byla v roce 2007 a 2008 oceněna snad všemi prestižními americkými cenami určenými divadlu a dramatu za nejlepší hru roku (Pulitzerovou cenou, Tony Award, Drama Desk Award). Bývá označována jako temná komedie, což je zvláštní termín, v poslední době častý a vyjadřuje jistou bezradnost nad pohledem autora na zvolené téma. *Srpen v zemi indiánů* je především brilantním dramatem rozsáhlé rodiny, jejíž kořeny jsou v indiánské „zemi Osagů“, okrese Osage na Velkých pláních, kde se také její členové po letech sejdou ve zcela výjimečné situaci. Zmizel „patriarcha“ rodu. Tři dcery s ostatními blízkými přijíždějí za opuštěnou matkou. Minulost

nečekaně dobíhá přítomnost a zaskakuje všechny postavy vytěsněnou tvrdou pravdou. Lettsova hra bývá srovnávána s jiným slavným americkým dramatem, O'Neilovou *Cestou dlouhého dne do noci*. Je to srovnání, které se nabízí v brutálním odhalení pravdy o životě rodiny, o pádu všech iluzí a jistot vztahů spořádaných lidí. Nicméně Lettsova hra je oproti O'Neilově skutečně komedií, jakkoliv se tento termín člověku přičí v souvislosti s tím, co na postavy všechno praskne. Při vší citlivosti a bez cynismu se musíme smát, jestliže tragické momenty osudů lidí dosáhnou intenzity a pravdivosti dále již nesnesitelné. V tomto zvláštním, leč přirozeném řešení je Lettsova hra mimořádná a originálním způsobem vede diváka k přemýšlení i zážitku. Je autentická i proto, že v ní autor čerpal vydatně ze své rodinné historie a rodného kraje, v němž se duch indiánů udiveně střetá s výsledkem civilizačního úsilí dobyvatel. Přesah rodinného dramatu do otázky po smyslu jejího světa vynáší *Srpen v zemi indiánů* nad realismus příběhu. To tvrdost zplodila úspěšnou civilizaci, ale současně také neřešitelné vnitřní konflikty lidí, které komicky mutují v následujících generacích?

Billie Letts, Tracyho matka, sama spisovatelka, prohlásila: „*Já se snažím psát pozitivně a vesele. V Tracyho příbězích každého svlíknou nebo zemře.*“

Martin Urban

TRACY LETTS (1965)

Nepůsobí zrovna tak, jak byste si představili člověka, jehož hra *August: Osage County* (*Srpen v zemi indiánů*) – žhavý broadwayský hit, nedávno získala ocenění Tony Award za nejlepší novou hru roku (2007). Tracy Letts jakoby se točil ve víru, do kterého je lapeno tolik z jeho postav. Ranní let z Chicaga, kterým přiletěl, aby se zúčastnil slavnostního ceremoniálu udílení cen, měl několikanásobné zpoždění. Na cestě z Newarku následovala dopravní zácpa způsobená nehodou. Aby se převlékl, zaskočil v rychlosti do podkrovního bytu v Chelsea, ve kterém se tísnilo sedm dalších lidí.

„*Obcházím tam v ručniku, nemám napsaný proslav, neholil jsem se a potím se jako blázen,*“ vzpomínal. To však nic neznamenalo v porovnání s tím, jak mu chyběl otec, který až do své smrti v únoru 2008 hrál ve hře *Srpen v zemi indiánů* postavu patriarchy Beverlyho. Tracy Letts a jeho matka plakali, když mu jedna z hereckých kolegyně vzdávala čest v průběhu slavnostního ceremoniálu Tony Award; plakali, když část večera nazvaná „in memoriam“ končila promítnutím fotografie pana Lettse staršího.

Ve chvíli, kdy bylo vyhlášeno ocenění za nejlepší hru roku pro *Srpen v zemi indiánů*, byl Tracy Letts ve zvláštním rozpoložení. „*Těch lidí, co se ke mně řítily na jeviště, ale táta tam nebyl,*“ řekl. „*Byl jsem uzavřený a vzteklý. A když jsem později přišel mezi novináře, a první otázka zněla 'Jaké to je vyhrát cenu Tony Award?' odpověděl jsem: 'Právě teď jsem hrozně naštvaný. Je to něco, co sám v sobě potřebuji zpracovat.'*“

Nespočet amerických dramatiků těžilo z bolesti a patosu, ale Letts, který tento rok získal za *Srpen v zemi indiánů* také Pulitzerovu cenu, je v současnosti dramatikem nejvýbušnějších témat. Za osmnáct let napsal pouze pět her, avšak těchto pět získalo tolik ocenění, že by to vystačilo na celoživotní dílo.

Patrick Healy

/vybráno z článku, který otiskujeme v programové brožuře k inscenaci/

Kontakty:

PhDr. Ondřej Černý

ředitel Národního divadla

tel: +420 224 901 250

fax: +420 224 932 092

e-mail: o.cerny@narodni-divadlo.cz

Michal Dočekal

šéf činohry Národního divadla

tel: +420 224 902 120

fax: +420 224 902 122

e-mail: m.docekal@narodni-divadlo.cz

Martin Urban

dramaturg činohry Národního divadla

tel: +420 224 902 128

fax: +420 224 902 122

e-mail: m.urban@narodni-divadlo.cz

Lenka Koliňová

dramaturg činohry Národního divadla

tel: +420 224 902 128

fax: +420 224 902 122

e-mail: l.kolihova@narodni-divadlo.cz

www.narodni-divadlo.cz

Připravil: Tomáš Staněk, public relations činohry,

tel: 224 902 126, mobil: 605 207 249, e-mail: t.stanek@narodni-divadlo.cz

